

Trajectbegeleiding en opleidingsplan: afstemmen school - werkplek

17 november 2022

Els Janssens
Monique Marynissen
Anouk Neve

Duaal leren = teamwork

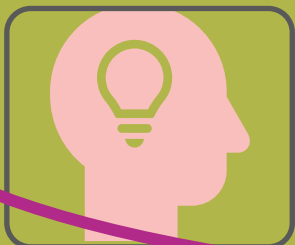
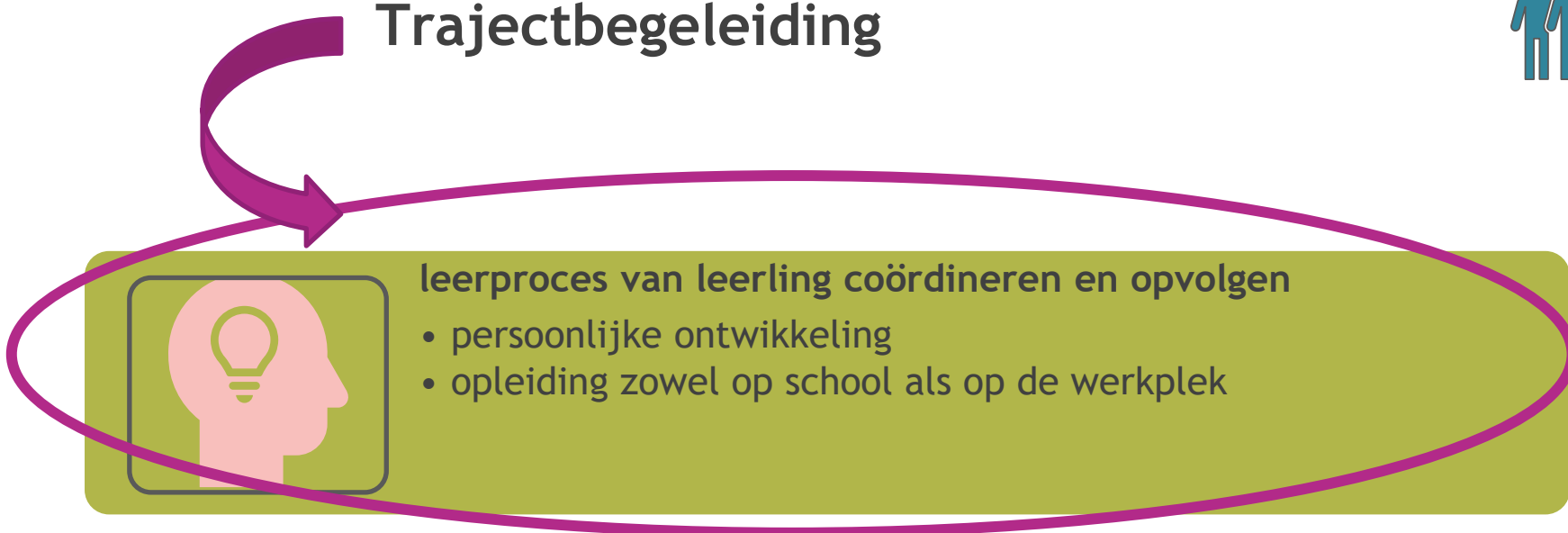

Teamwork: mentor - trajectbegeleider - lkr AV

- **gedeelde verantwoordelijkheid**
 - afspraken over vormgeving leertraject
 - afspraken over opleiding, begeleiding, opvolging
 - afspraken over evaluatie en feedback
- **ruimte voor wederzijds leren**
 - mentor: technische vakkennis vanuit praktijk
 - trajectbegeleider: vakkennis + pedagogisch-didactische vaardigheden

Trajectbegeleiding

leerproces van leerling coördineren en opvolgen

- persoonlijke ontwikkeling
- opleiding zowel op school als op de werkplek

administratie uitvoeren en wetgeving opvolgen

- bij de start bv. opmaak overeenkomst, opladen in werkplekduaal,
- tijdens de opvolging bv. contract
- afronding van het traject

aanspreekpunt voor de betrokkenen in het traject

- leerlingen en ouders
- werkgevers en mentoren
- organisatoren aanloopfase
- andere leerkrachten

Individueel opleidingsplan

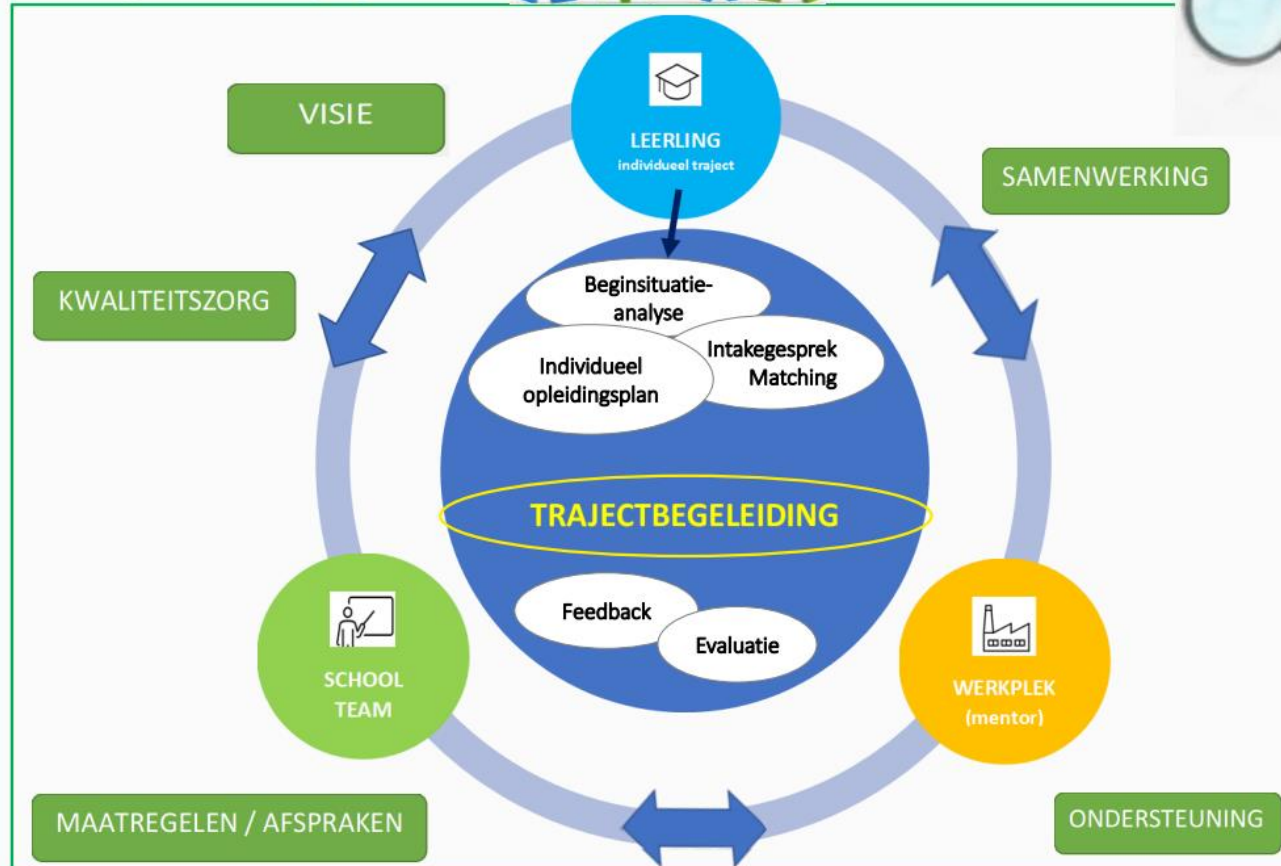
	School	Werkplek	Extern	Planning	Uitgevoerd?	Aandachtspunten Afspraken op maat van de leerling – school – werkplek, in functie van de individuele leerlijn
LPD 0						
LPD 1						

- wettelijk verplicht document
- planningsinstrument
- communicatiemiddel
- dynamisch document

Kwaliteitstoezicht

DUALE TRAJECTEN

Afstemmen school-werkplek

bij de start van het leertraject

leertraject ontwerpen en opleidingsplan
afstemmen leertraject op doelen leerplan ontwerpversie van opleidingsplan maken
afstemmen leertraject op leerling en werkplek individueel opleidingsplan 'op maat' maken

doelen concretiseren/ alle doelen aanbieden op school en/of op werkplek

doelen evenwichtig verdelen (tijd/ruimte)

optimale match nastreven

informatie delen over beginsituatie leerling en afstemmen wie welke doelen aanbiedt

gericht individuele maatregelen nemen

haalbare en uitdagende doelen opstellen

tijdens het leertraject

opleiden en begeleiden
individueel opleidingsplan aanpassen/bijsturen
afspraken maken over instructie en begeleiding op maat
realisatie van de doelen bewaken

afspraken maken rond het geven van geleidelijke en activerende instructie

samenhang tussen de school -en werkplek-component van het leertraject bewaken

leertijd maximaliseren

leerprestaties opvolgen in functie van einddoel en eventueel bijsturen

als team het leren 'op maat' ondersteunen

afstemmen leertraject school – werkplek

feedback en evaluatie
ondersteunende tools bij feedback/evaluatietools
individueel opleidingsplan eventueel aanpassen/bijsturen
feedback
evaluatie

afspraken maken over wanneer en hoe feedback geven

bij feedback vertrekken vanuit doelen/ leerervaring op school/ werkplek

afspraken maken over evaluatie-praktijk (criteria, tools, planning,...)

zowel op school als op werkplek evalueren en regelmatig afstemmen

feedback op vorderingen leerling regelmatig afstemmen

met alle partijen transparant communiceren over leervorderingen

einde van het leertraject

evaluatie

attestering

eindevaluatie voorbereiden

Voorbeeld reflectiedocument:

Afstemmen leertraject op doelen in leerplan

De school en de werkplek realiseren de doelstellingen uit het leerplan.

- Doelen concretiseren
- Alle doelen aanbieden op school en/of op de werkplek (of externe organisatie)

De school en de werkplek bewaken dat alle leerplandoelstellingen op een evenwichtige manier aangeboden worden.

Doelen evenwichtig verdelen (tijd/ruimte)

Als trajectbegeleider geef je de aanzet tot opmaak van het opleidingsplan. Je maakt de doelen uit het leerplan concreet.

- Je neemt het [leerplan](#) als vertrekbasis.
- Het opleidingsplan geeft per doelstelling een overzicht van de onderliggende activiteiten of competenties die de leerling moet verwerven.

- Krijgen alle domeinen uit het leerplan voldoende aandacht? Hoe bewaak je dat samen met de mentor?
- Welke volgorde wordt opgenomen in het aanleren van de doelen/competenties? Op welke manier zorg je samen met de mentor voor een leertijl?

Binnen het duaal leerproces worden er heel wat doelen/competenties verworven op de werkplek.

- Wanneer wordt een doel/competentie best aangeboden op school?
- Wanneer op de werkplek?
- Wanneer op beide plekken?

- Ondersteunt de infrastructuur het aanleren van het doel/de competentie?
- Zijn er doelen/competenties die noch op school, noch op de werkplek kunnen aangeboden worden? Hoe realiseer je deze? Doe je een beroep op een externe organisatie (sectorfonds, VDAB, ...)?
- Zijn er doelen/competenties die vakoverschrijdend aangeleerd kunnen worden (bv. GFL, Moderne vreemde talen, wiskunde, ...)?

- De leerling is tijdens zijn opleiding bij het afsluiten van een OAO meer op de werkplek dan op school. Worden er op de werkplek voldoende competenties aangeleerd en inge oefend?

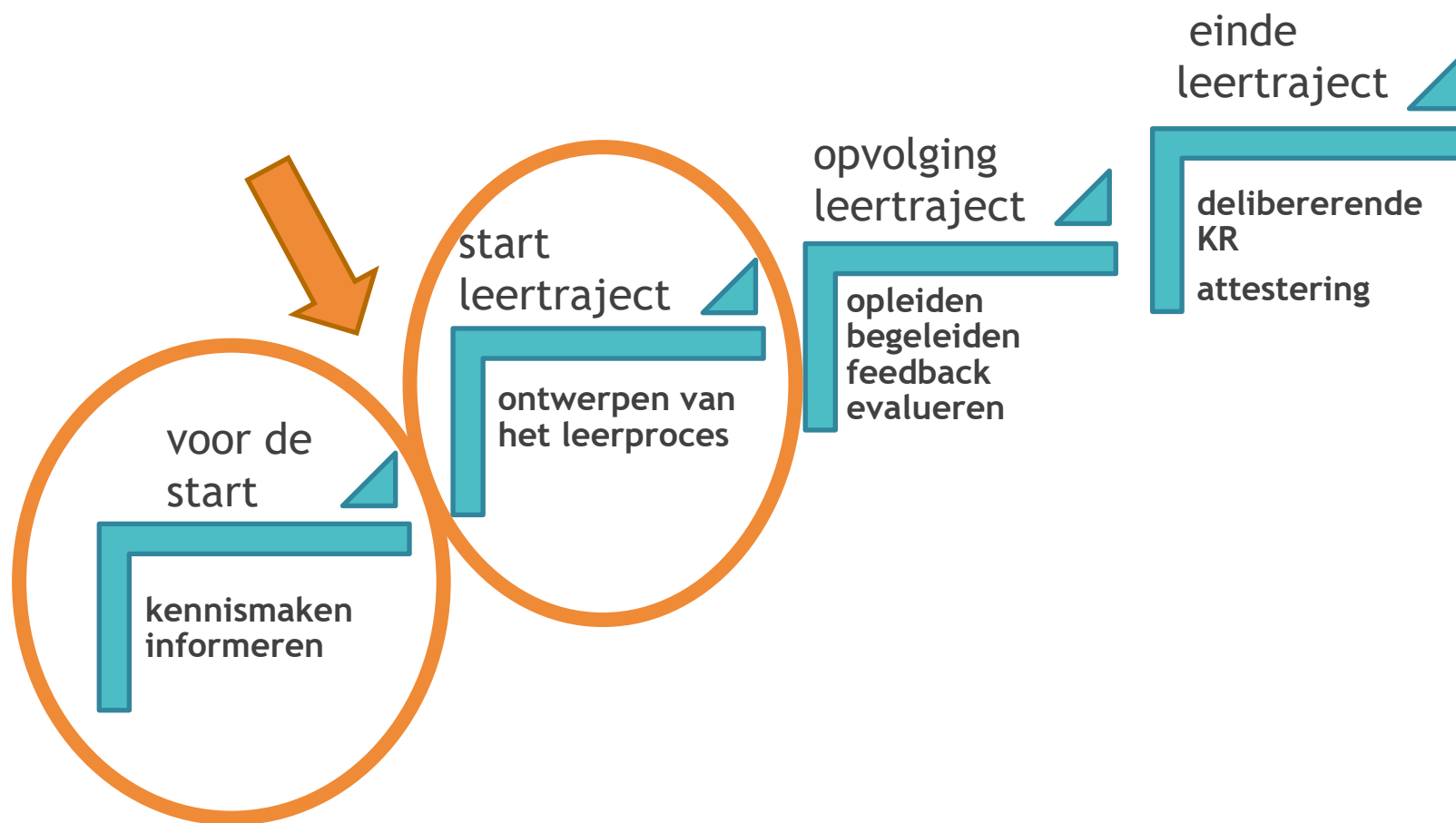

- Hoe bewaak je als leraar samen met de mentor, dat alle doelen uit het leerplan aangeleerd en inge oefend worden? Kan je dat zien in het individueel opleidingsplan?
- Op welke manier sluiten de leerdoelen op school en op de werkplek aan op wat men verwacht dat de leerling uiteindelijk moet kennen en kunnen/bereiken?

Dit document werd ontwikkeld met steun van het Europees Sociaal Fonds.

Processtappen

In de praktijk...

Jij als mentor? Jij als mentor!

4. De mentor !

Staat in voor de opleiding en begeleiding van de jongere op de werkplek

- = het aanspreekpunt van de jongere EN de trajectbegeleider van onze school
- = op de hoogte van **het opleidingsplan** van de jongere en weet welke competenties op de werkvloer en onze school worden verworven
- weet welk opvolgingsinstrument door onze school wordt gebruikt
- weet welk **evaluatie-instrument** door onze school wordt gebruikt

4. De mentor (vervolg)

- ondersteunt het reflectieproces van de jongere
- krijgt de nodige tijd om het reflectieproces van de jongere te begeleiden
- mag deelnemen aan de **delibererende klassenraad**

5. Matching student - werkplek

Basis

- kwaliteitsvolle werkplekken zoeken
- vaak werkplekken waar we al mee samenwerken (zowel van dual als regulier traject)

Intake student

- goede informatie geven vanuit de school
- EN intakevragenlijst die student invult (motivatie, ervaring, arbeidsrijpheid,.....)

Werkplek vinden

- student kan zelf een voorstel doen

Informeren werkplek = de basis van een goede samenwerking

- erkenning en matching = eerste stap
- mentor weet wat verwacht wordt = essentieel

cfr. opleidingsplan (men is niet vertrouwd met 'vakjargon' vanuit onderwijs)

6. Standaardtraject en opleidingsplan... euh wat?

Standaardtraject :

- bevat clusters van competenties die gebaseerd zijn op eindtermen en/of één of meerdere beroepskwalificaties.
- toekomst: ook leerplannen in derde graad!

Opleidingsplan :

- = weergave van het standaardtraject waar er aangeduid wordt welke kennis en competenties gerealiseerd moeten worden
- taakverdeling: wie biedt welke inhoud aan: de school en/of de werkplek?

Duaal : Van standaardtraject naar opleidingsplan

COMPETENTIES

(Bron: Schipper, 2000)

VIVATO

praktijkgerichte opleidingen voor 18+

Opleidingsplan als basis: schoolcomponent versus werkplekcomponent

Schoolcomponent setting schoolgaande kinderen

Algemene activiteiten kunnen geïntegreerd worden met één of meerdere beroepsgerichte clusters, met algemene vorming of afzonderlijke aangeboden worden.

Schoolcomponent (IN TE VULLEN DOOR DE SCHOOL)				
	School	Werkplek	Mogelijke leerinhoud	Schoonkalender
COMPETENTIE A - Gaat op een positieve, opbouwende manier om met alle kinderen, ouders, collega's en anderen				
Respecteert elke persoon.	X		<ul style="list-style-type: none"> - Respect - Mensvisie - PAV: Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind 	<ul style="list-style-type: none"> - Week 8-9, 17, 33-34 (visies en missie, ethiek, methodescholen)
Staat open voor verschillende meningen over opvoeding.	X		<ul style="list-style-type: none"> - Verschillende visies en opvoedingsstijlen - Ouder als eerste opvoeder 	<ul style="list-style-type: none"> - Week 8-9, 17, 33-34 (visies en missie, ethiek, methodescholen) - Week 22-26 (omgaan met ouders)
Kent de eigen manier van omgaan met kinderen, ouders, collega's of anderen. Accepteert dat zijn manier verschillend kan zijn van deze van anderen.	X		<ul style="list-style-type: none"> - Reflecteren, zelfkennis - Emancipatorische grondhouding 	<ul style="list-style-type: none"> - Week 8-9, 17, 33-34 (visies en missie, ethiek, methodescholen) - Week 11-15 (werken in team)
Helpt kinderen om respect te tonen voor anderen.	X		<ul style="list-style-type: none"> - Respect tonen - Beroepsgeheim 	<ul style="list-style-type: none"> - Week 11-15 (beroepsgeheim)
Laat kinderen in de opvang, tijdens de activiteiten, op een positieve manier kennismaken met gelijkenissen en verschillen tussen kinderen, gezinnen en de wereld om hen heen.	X		<ul style="list-style-type: none"> - Omgaan met diversiteit 	<ul style="list-style-type: none"> - Week 9, 31-35 (omgaan met diversiteit)
Respecteert de privacy van alle personen.	X		<ul style="list-style-type: none"> - Respect voor privacy 	<ul style="list-style-type: none"> - Week 11-15 (beroepsgeheim)
Respecteert de thuistaal van elk kind.	X		<ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeling van de kleuter - Ontwikkeling van het lager schoolkind - Respect voor diversiteit: taal en meertaligheid 	<ul style="list-style-type: none"> - Week 1-8 (pedagogisch raamwerk) - Week 27-33 (ontwikkeling kleuter en lager schoolkind) - Week 9, 31-35 (omgaan met diversiteit)

Opleidingsplan als basis: schoolcomponent versus werkplekcomponent

Werkcomponent (IN TE VULLEN DOOR DE WERKGEVER)				
	School	Motivatie school	Werkplek	Motivatie werkplek
COMPETENTIE A - Gaat op een positieve, opbouwende manier om met alle kinderen, ouders, collega's en anderen				
Respecteert elke persoon.	x			
Staat open voor verschillende meningen over opvoeding.	x			
Kent de eigen manier van omgaan met kinderen, ouders, collega's of anderen. Accepteert dat zijn manier verschillend kan zijn van deze van anderen.	x			
Helpt kinderen om respect te tonen voor anderen.	x			
Laat kinderen in de opvang, tijdens de activiteiten, op een positieve manier kennismaken met gelijkenissen en verschillen tussen kinderen, gezinnen en de wereld om hen heen.	x			
Respecteert de privacy van alle personen.	x			
Respecteert de thuistaal van elk kind.	x			

Start leertraject: afstemming bij de opmaak van het opleidingsplan

afstemmen aanbod op
doelen leerplan/
standaardtraject

alle doelen
aanbieden +
concretiseren

doelen
evenwichtig
verdelen
(tijd/ruimte)

afstemmen leertraject op sterktes en
noden van leerling en werkplek

optimale
match
nastreven

gerichte
individuele
maatregelen
nemen

haalbare
en
uitdagende
doelen
opstellen

afstemmen
wie welke
doelen
aanbiedt

Processtappen

Opvolging leertraject: afstemming bij de opvolging van het opleidingsplan

opleiden (instructie) en begeleiden

realisatie doelen bewaken

geleidelijke
en
activerende
instructie
geven

als team het
leren op
maat
ondersteunen

samenhang aanbod
school- en
werkplekcomponent
bewaken

leertijd
maximaliseren

leerprestaties
opvolgen en
eventueel gerichte
individuele
maatregelen
nemen op
school/werkplek

A1

fx

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

1	
2	Beste werkplekmentor
3	Beste student
4	In deze bundel vindt u alle verschillende documenten. We lichten ze graag kort toe.
5	Introductiefiche
6	Algemene gegevens van de student die hij/zij in het begin van het jaar invult.
7	WERKBLAD VOOR STUDENT INFORMATIEF VOOR MENTOR
8	Advies + beginsituatie
9	In dit tabblad vindt u de basiscompetenties terug die aan bod komen en die tijdens de stage kunnen ingeoeft worden. Deze competenties werden tijdens het screeningsgesprek uitvoerig besproken. Het advies die de student kreeg na dit gesprek wordt in dit tabblad samengevat.
10	INFORMATIEF VOOR STUDENT EN MENTOR
11	Individueel opleidingsplan
12	Bij de start van het werkplekleren spreken onderwijsverstrekker en werkgever af waar de student de competenties zal bereiken . In het tabblad is er dus een schoolcomponent en een werkplekcomponent.
13	INFORMATIEF VOOR STUDENT EN MENTOR
14	Competentielijst
15	In dit tabblad scoort de student zichzelf gedurende verschillende periode van het werkplekleren.
16	WERKBLAD VOOR STUDENT - INFORMATIEF VOOR MENTOR
17	Overzicht periodes
18	De verschillende competenties worden verdeeld over de 5 periodes van evalueren (enkele competenties zijn blijvend). Wanneer een competentie behaald is, komt deze niet meer terug in een volgende evaluatieperiode.
19	INFORMATIEF VOOR STUDENT EN MENTOR
20	Evaluatie periode 1 WOONZORGCENTRUM
21	In dit tabblad scoren de student, mentor en docent de eerste periode .
22	WERKBLAD VOOR STUDENT EN MENTOR
23	Evaluatie periode 2 WOONZORGCENTRUM
24	In dit tabblad scoren de student, mentor en docent de tweede periode .

Start

Advies + beginsituatie

Introductiefiche

Individueel opleidingsplan

Competentielijst

Overzicht pe

Werkplekopdrachten

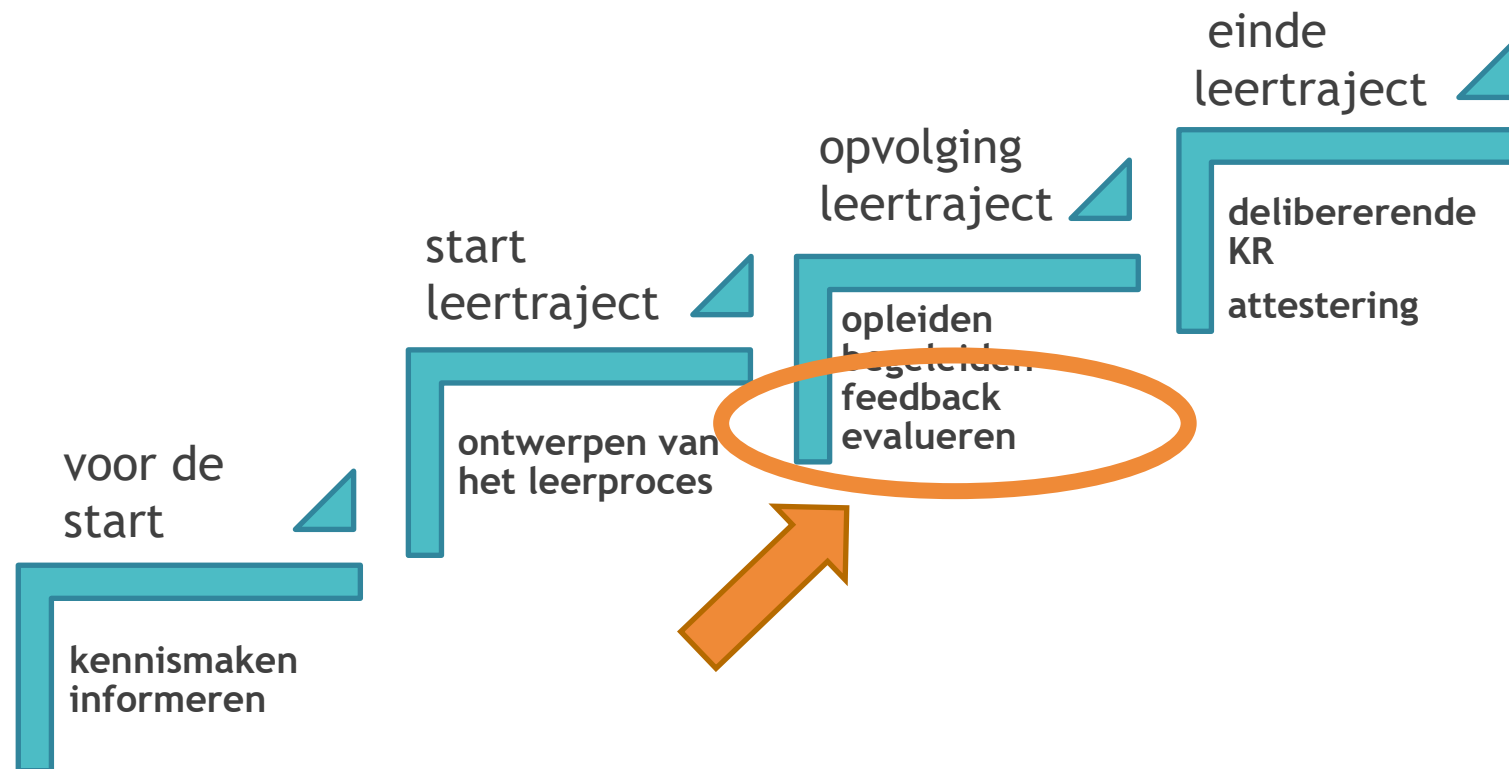
Mijn Drive > Zorgkundige dual > Werkplekopdrachten ▾ 👤

Naam ↑

- W Werkplekopdracht 1 - Vakprofessional - Decubitus.docx 👤
- W Werkplekopdracht 2 - Gastheerschap - Visie.docx 👤
- W Werkplekopdracht 3 - Dementie en Activiteit.docx 👤
- W Werkplekopdracht 4 - Vakprofessional - Kwaliteitsindicatoren.docx 👤
- W Werkplekopdracht 5 - Gastheerschap - Gedragsobservatie.docx 👤
- W Werkplekopdracht 6 - Vakprofessional.docx 👤

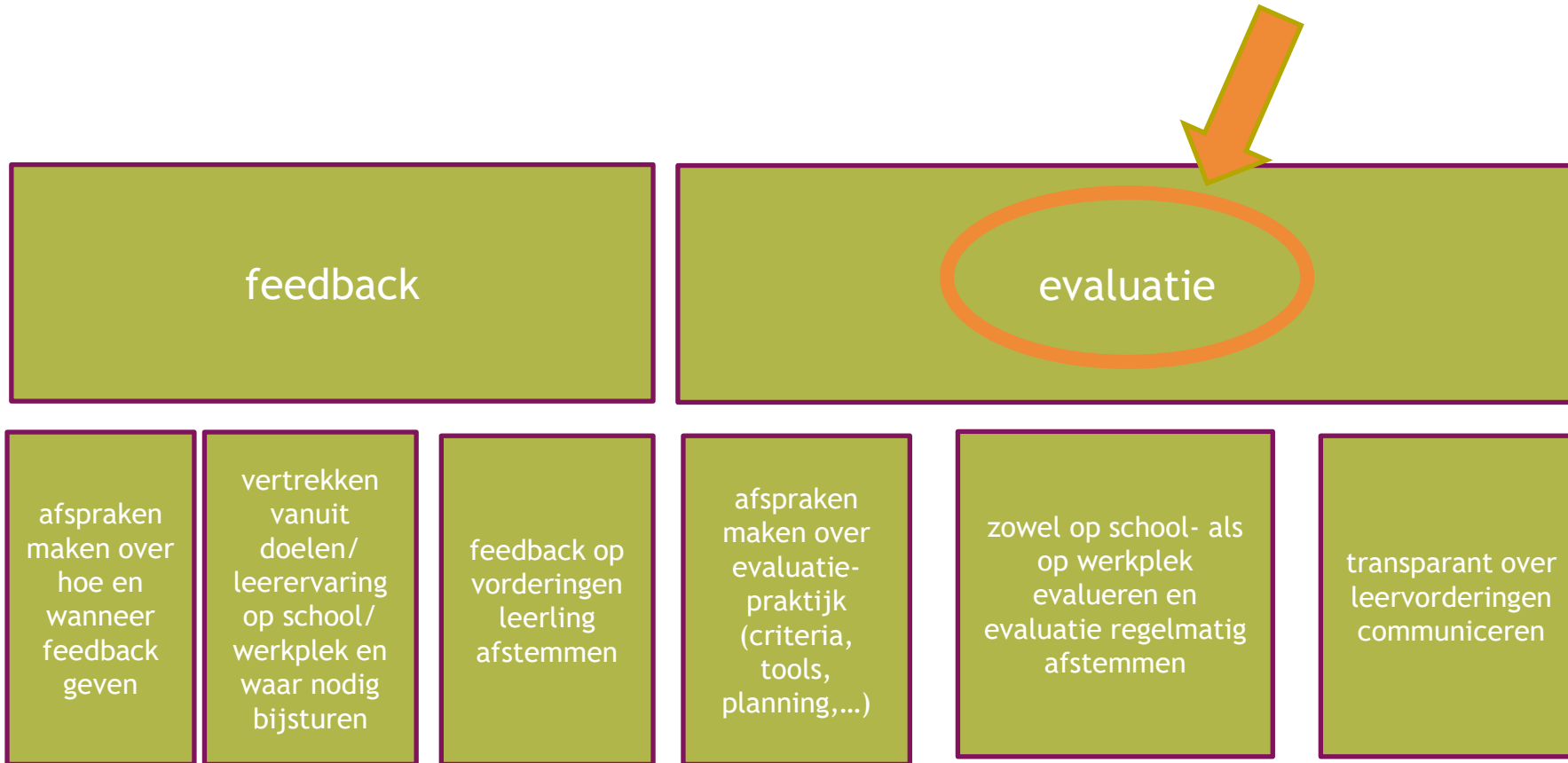

Processtappen

Afstemming bij de opvolging van het opleidingsplan

In de praktijk...

Afspraken maken over evaluatiecriteria

ERK	SCHOOLCOMPONENT		
		NVT	-Niet aan bod gekomen / niet kunnen oefenen omdat de situatie zich niet heeft voorgedaan
		1 starter	Onvoldoende. Je presteert op het niveau van een 6de jaar.
		2 groeier	-Je hebt nog begeleiding/toezicht nodig om een taak/activiteit uit te voeren. -Je neemt te weinig initiatief om de vaardigheden te oefenen. -Je ervaart veel stress bij het uitvoeren van de taken/activiteiten -Je bent onzeker bij het uitvoeren van de taken/activiteiten -Je maakt wel vooruitgang maar bereikt nog niet het gewenste niveau.
		3 competent	-Je kan de taken/activiteiten uitvoeren zonder toezicht. -Je voert de taken/activiteiten correct uit, zoals verwacht op de werkplek en met theoretische kennis als basis. -Je neemt initiatief om de vaardigheden te oefenen. -Je werkt zelfstandig
		4 uitblinker	-Je ziet complexe taken als een echte uitdaging, en blinkt uit in het inzicht en de vaardigheden om deze goed uit te voeren. -Je neemt veel initiatief, ook bij taken die niet echt tot jouw takenpakket behoren. -Je hebt de stap gezet van duale student naar volwaardig teamlid. -Men heeft veel vertrouwen in jou kunde.

Afspraken maken over evaluatiepraktijk: Duaal zorgkundige: evaluatie op de werkplek

Voorbeeld zorgkundige (standaardtraject)

<p>Voert de basiszorg uit volgens het zorgplan van de cliënt met ADL-dysfunctie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verleent basiszorg (zorg en nazorg) en past deze aan in functie van de individuele noden en gewoonten van de cliënt - Voert de kwalitatieve basiszorg in de verschillende zorgcontexten uit volgens de door de verpleegkundige opgestelde zorgplanningen - Voert de basiszorg op structurele en systematische wijze uit - Observeert en herkent de veranderingen (psychisch, fysiek, sociaal, ...) in de gezondheidstoestand van de cliënt - Bewaakt het algemeen comfort en de veiligheid van de cliënt - Ruimt al het materiaal op en laat de kamer/leefruimte netjes rekening houdend met de verwachtingen en mogelijkheden van de cliënt 	<p>Basiskennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anatomie en fysiologie - Geneesmiddelen - Voedings- en dieetleer (malnutritie, nutritionele interventies, ...) - Preventie bij decubitus - Preventie bij incontinentie gerelateerde vochtletsels - Preventie van droge huid, jeuk en irritatie - Preventie van valincidenten - Preventie van mondproblemen - Preventie van scheurwonden (skin tears, ...) - Blaassondes en katheters - Stomata - Geriatrische cliënt - Dementie - Kraamzorg - Zieke kind - Meest voorkomende psychische aandoeningen - Meest voorkomende beperkingen bij personen met een handicap
--	--

C 4: Zorg dragen voor gezondheid en welzijn				
4.1	gegevens ordenen en verzamelen			
	<i>Zoekt informatie op over stoornissen en aandoeningen van bewoners. Kan gegevens uit het zorgplan toelichten. Kan bij navraag uitleg geven over eventueel vermelde aandoeningen en stoornissen.</i>	x	4 Patronen Van Gordon	
	<i>Informeert zich over mogelijke risicofactoren die er zijn bij de zorgvrager, om zo lichamelijke letsels te voorkomen (bv. verhoogd valrisico bij Parkinson, hypoglycemie bij diabetes,...)</i>	x		
4.2	stoornissen en aandoeningen toelichten			
			7 diabetes	
			8 MS	Vakterminologie
			9 Parkinson	
			13 COPD	
			15 hart- en vaataandoeningen	
			16 ouderen en kanker	
4.3	lichamelijke zorg afstemmen			
	<i>Bevordert in overleg met de zorgvrager de zelfredzaamheid en voert ze uit conform het zorgplan. Laat zorgvragers zoveel mogelijk zelf doen, rekening houdend met de gegevens van het zorgplan.</i>	x		
	<i>Stemt de zorg af op de behoeften van de zorgvrager EN aan de hand van de gegevens verkregen uit het zorgdossier.</i>	x	4 complexe zorgsituaties	
	<i>Gebruikt op correcte wijze hulpmiddelen bij verplaatsing en kent de juiste verplaatsingstechnieken. Gebruikt de tilfit correct. gebruikt</i>	x	4 verplaatsingstechnieken	

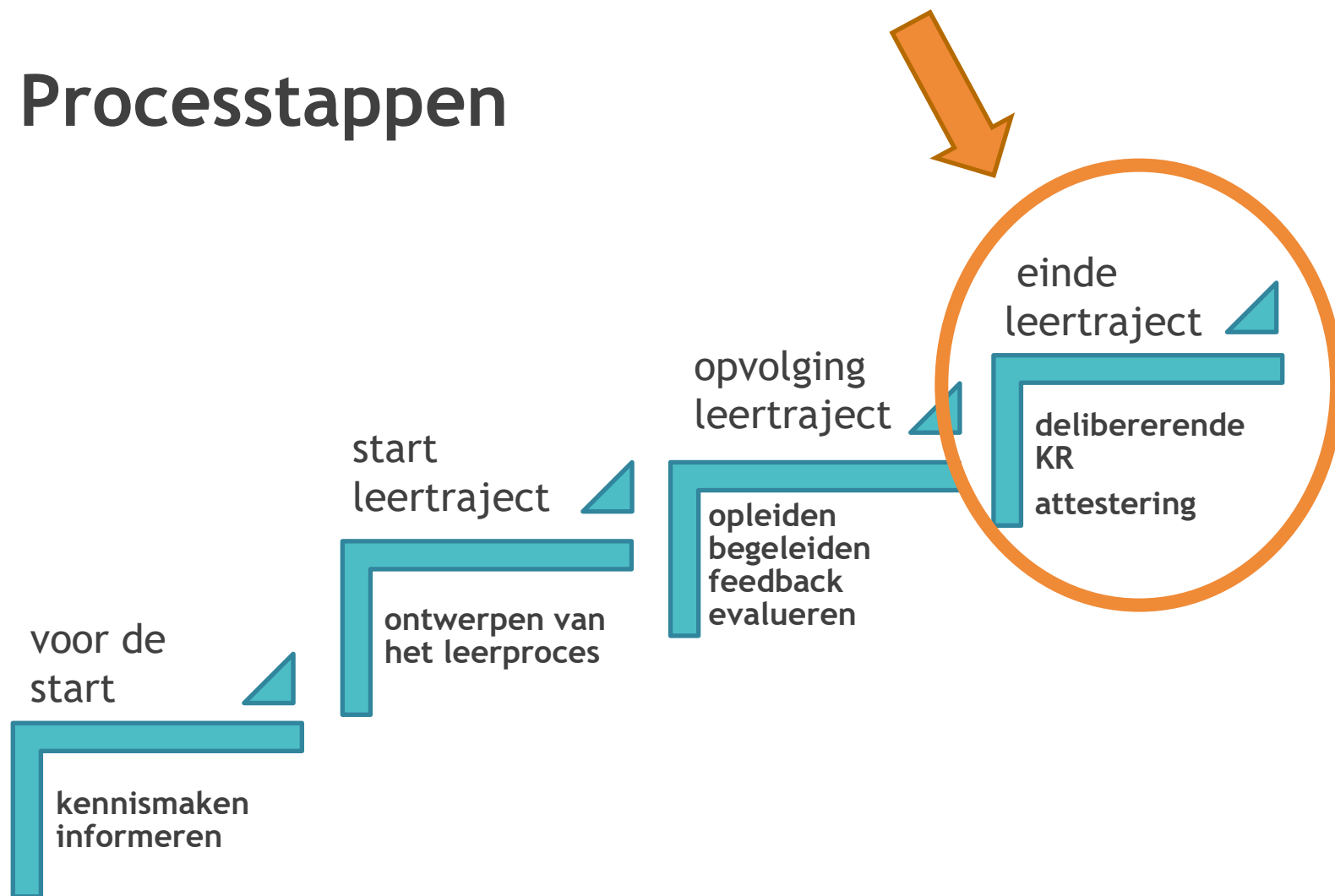
Voorbeeld zorgkundige (evaluatie werkplek)

A	B	C	D	E	F
	x moet op het moment van het functioneringsgesprek (FG) geëvalueerd worden	Cluster woon-zorgcentrum			
	1= Starter 2= Groeier 3= Competent 4= Uitblinker NVT = niet aan bod gekomen/niet kunnen oefenen	SCORE	SCORE	SCORE	SCORE
	F : Functioneringsgesprek	FG1	FG2	FG3	Eind-evaluatie
		SCORE			
	<i>Wisselt kennis uit met alle zorgverleners om de kwaliteit van de zorg te verbeteren. (alle informatie die je hebt over de zorgvrager moet je doorgeven aan alle teamleden)</i>			x	
C 4: Zorg dragen voor gezondheid en welzijn					
4.1	gegevens ordenen en verzamelen				
	<i>Zoekt informatie op over stoornissen en aandoeningen van bewoners. Kan gegevens uit het zorgplan toelichten. Kan bij navraag uitleg geven over eventueel vermelde aandoeningen en stoornissen.</i>		x		
	<i>Informeert zich over mogelijke risicofactoren die er zijn bij de zorgvrager, om zo lichamelijke letsels te voorkomen (bv. verhoogd valrisico bij Parkinson, hypoglycemie bij diabetes,...)</i>		x		
4.3	lichamelijke zorg afstemmen				
	<i>Bevordert in overleg met de zorgvrager de zelfredzaamheid en voert ze uit conform het zorgplan. Laat zorgvragers zoveel mogelijk zelf doen, rekening houdend met de gegevens van het zorgplan.</i>		x		
	<i>Stemt de zorg af op de behoeften van de zorgvrager EN aan de hand van de gegevens verkregen uit het zorgdossier.</i>		x		
	<i>Gebruikt op correcte wijze hulpmiddelen bij verplaatsing en kent de juiste verplaatsingstechnieken. Gebruikt de tillfit correct, gebruikt glijzijl, draaischijf,...</i>	x			
	HYGIËNISCHE ZORG				
	<i>*Verleent basiszorg (zorg en nazorg) en past deze aan in functie van de individuele noden en gewoonten van de zorgvrager.</i>	x			
	<i>*Kan een toilet aan lavabo geven volgens zorgplan en basisprincipes</i>	x			
	<i>*Kan een bedbad geven volgens zorgplan en basisprincipes</i>	x			
	<i>*Kan een nachtruggeven geven volgens zorgplan en basisprincipes</i>	x			

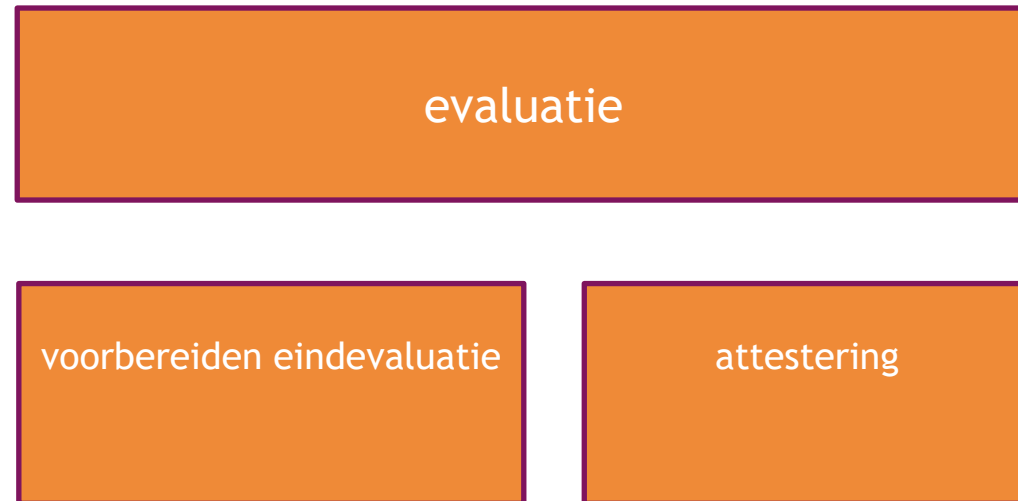

Processtappen

Einde leertraject: afstemming als voorbereiding op de delibererende klassenraad en de attestering

Meer lezen?

- [Webpagina duaal leren KathOndVla](#)
- [Reflectiedocument 'Aanpassen leertraject school-werkplek](#)
- [Omzendbrief Duaal leren en aanloopfase](#)